Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL.CV. № 109 WEDNESDAY, JUNE 10, 1998 PARSIPPANY and NEW YORK CENTS 75 –ЦЕНТІВ ПАРСИППАНІ І НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 10-го ЧЕРВНЯ 1998 р. Ч. 109 РІК CV

УСПП хоче зупинити безробіття

Київ (УНІАР). — Тут відбулося спільне засідання представників Уряду, профспілкових об'єднань, Українського Союзу Промисловців та Підприємців (УСПП), які підписали генеральну угоду на 1997-98 роки. Документ серед іншого передбачає стати на перешкоді ростові безробіття.

Готується угода між УСПП, Молодечим парляментом та Лігою Молодих Підприємців. "Структура економіки України неадекватна нашим можливостям", — заявив голова Спілки Промисловців та Підприємців України Анатолій Кінах на спільному засіданні УСПП та Молодечого уряду України. За його словами, завдання УСПП полягає у пристосуванні економіки України до об'єктивних ринкових умов. А. Кінах також зазначив, що УСПП розглядає діяльність Молодечого уряду не тільки у контексті праці змолоддю, але і як кадрове поповнення держави.

На засіданні вирішено підготувати протягом тижня угоду про співпрацю між трьома сторонами: УСПП, Молодечим парляментом та Лігою Молодих Підприємців України.

Л. Кучма відзначив досягнення ЧЕС

Ялта. — 5-го червня, виступаючи на форумі держав Чорноморського економічного співробітництва (ЧЕС), Президент України Леонід Кучма підкреслив позитивні аспекти організації і висловив свої пропозиції щодо її подальшого розвитку.

„ЧЕС перетворюється у важливий компонент нової системи европейської безпеки, яка утворюється саме на економічному підгрунті, — сказав він. — З особливим задоволенням відзначу: розвиток економічних зв'язків у Чорномор'ї органічно доповнюється укріпленням довір'я і безпеки у військово-морській галузі, а також зниженням рівня військово-морської активности в акваторії Чорного моря".

За словами Л. Кучми, члени організації почали здійснювати спільні проєкти в енергетиці, транспорті, зв'язку і екології. Ширится співпраця в боротьбі з міжнародною злочинністю. Президент України підкреслив, що ЧЕС не перетворилося на замкнутий клюб обмеженого числа держав і залишається відкритою.

Головним для регіонального співробітництва є, за словами Л. Кучми, торгівля та інвестиції. Президент назвав пріоритетними завданнями ЧЕС об'єднання в єдину транспортову систему Евроазіятського коридору і створення на Чорному морі кільцевої паромної переправи. На думку Л. Кучми, Евроазіятський коридор суттєво поліпшить міжнародні перевезення на просторі від Китаю через Середню Азію та Закавказзя у Західну та Північну Европу.

Президент звернув увагу учасників форуму на проблему транспортування каспійської нафти. „Як один з варіянтів, ми пропонуємо схему транспортування нафти з Каспія через Чорне море і далі — територією України в Европу", — сказав Л. Кучма, додавши, що слід розвідувати і розробляти родовища нафти й газу в самому Чорному морі.

Щоб запобігти забрудненню екосистеми Чорного моря в результаті росту обсягів і темпів співробітництва між чорноморськими державами, Україна пропонує створити координаційну раду екологічної безпеки. Л. Кучма назвав ще один потенційний негатив активнішої співпраці ЧЕС — загроза росту організованої злочинности, тероризму, наркобізнесу, незаконної торгівлі зброєю і нелегальної міграції.

За словами Президента, „локомотивами Чорноморської ініціятиви" є приватні підприємства, яким потрібно створити максимально сприятливі умови.

Уряд України бореться з корупцією

Київ (УНІАР) . — Тут відбулася 3-тя міжнародна конференція п. з. "Боротьба з корупцією: проблеми та шляхи їх розв'язання". Участь взяли представники Координаційного комітету боротьби з організованою злочинністю та корупцією при Президенті України, Міністерства Внутрішніх Справ, Генеральної прокуратури, Служби Безпеки України та Державного митного комітету.

На конференції обговорено шляхи підвищення ефективности боротьби з контрабандою, поліпшення законодавчої бази з наближенням її до міжнародних стандартів.

Учасники конференції відзначили, що проблема контрабандного надходження в Україну різноманітних товарів набула останнім часом особливої гостроти, оскільки до державного бюджету від цієї контрабанди не надходять гроші, а українські виробники втрачають ринок збуту.

Надходження до бюджету зростають

Київ (УНІАР). — Починаючи з квітня, надходження до бюджету дедалі збільшуються, заявив 5-го червня на пресконференції голова Державної податкової адміністрації України Микола Азаров.

Він також повідомив, що готується указ Президента Леоніда Кучми щодо вирішення фінансових проблем України.

За словами М. Азарова, сьогодні в тіньовому фінансовому обігу є 10-12 блн. гривень. Податкові органи здатні до кінця року виключити з незаконного обігу біля 3-3.5 блн. гривень, якщо Верховна Рада ухвалить новий пакет податкових законів.

М. Азаров назвав цифру українських мільйонерів — семеро громадян України мають річний прибуток понад 1 млн. гривень, згідно з поданими податковими деклараціями за 1997 рік. Фактично такий же, але незадекларований річний дохід, за оцінкою голови ДПА, мають біля 150,000 інших українських громадян.

ШАХТАРІ БОРОТИМУТЬСЯ ДО КІНЦЯ

Київ. — Шахтарі мають намір протестувати до переможного кінця — без підтвердження про виплату платень вони не підуть від будинку Адміністрації Президента, повідомила 9-го червня УНІАР.

„Вугільна промисловість — галузь державна, — сказав лідер Профспілки працівників вугільної промисловости Віктор Держак, — Працедавець — держава, а ґарант нашої державности та Конституції — Президент, які у найпрямішому розумінні відповідають за стан галузи та становище в ній шахтарів. Ось чому ми будемо стояти саме тут, а не біля Кабінету Міністрів чи Верховної Ради".

Як відомо, масові протести шахтарів спалахнули з початком травня. Крім столиці, пікети відбуваються також в Дніпропетровському і Луганському. Гірники вимагають не тільки виплати платень, а й припинення імпорту дешевого вугілля з Польщі й Росії. Президент Леонід Кучма нещодавно замінив міністра вугільної промисловости, сподіваючись, очевидно, заспокоїти шахтарів.

Страйки захопили й суміжні галузі. Наприклад у Кривому Розі 160 членів Незалежної Профспілки Гірників України паралізували працю рудника ім. Кірова, на якому затруднено 4,100 працівників. Від 4-го травня на руднику не видобуто жодної тонни залізної руди. 9-го червня з цього приводу мали відбутися переговори першого заступника міністра промислової політики Валерія Мазура з головою НПГУ Михайлом Волинцем.

За даними профспілки шахтарів, заборгованість у платнях за 1996-98 роки становить біля 2 блн. гривень. Гірники домагаються виплати усіх заборгованих грошей, в той час як Уряд говорить тільки про виплату біжучих платень і дотації у сумі 600 млн. гривень.

НПГУ підраховує, що в наслідок страйків втрати у вугільній галузі тільки за травень становлять понад 1 млн. тонн, а з початку року біля 2 млн. тонн.

Конституційний суд видав рішення у справі Криму

Київ (УНІАР). — Тут 4-го червня офіційно оприлюднено рішення Конституційного суду України, який розглянув справу за конституційним поданням Президента Леоніда Кучми щодо конституційности окремих положень нормативно-правового акту Верховної Ради Автономної Республіки Крим про кримський республіканський бюджет на 1998 рік.

Визнано такими, що не відповідають Конституції України положення акту з 14-го січня 1998 року, за якими до бюджету автономії зараховуються податок на додану вартість та акцизний збір, а стверджується нормативи та встановлюється порядок їх зарахування до бюджетів міст і районів Автономної Республіки Крим.

У той же час закон України про бюджет на поточний рік чітко встановлює, що податок на додану вартість та акцизний збір у повному обсязі зараховується до державного бюджету України.

Крім того, підтверджено, що прийняття Верховною Радою автономії нормативно-правового акту в формі закону суперечить Конституції України, згідно з якою Верховна Рада АРК ухвалює свої правні акти лише у формі рішень та постанов.

Пасажири українського корабля збунтувалися

Київ. — 7-го червня сотні пасажирів українського круїзного теплоходу „Тарас Шевченко" вчинили бунт у Босфорській протоці, оскільки капітан змінив курс, завернувши судно назад в Україну.

Пасажири, серед яких були переважно російські і українські громадяни, день перед тим послали сигнал тривоги турецькому катерові берегової охорони. Коли судно змімалося з якоря в Стамбулі, пасажири тримали плякати з написами: „Врятуйте нас!".

Згідно з агентством Інтерфакс-Україна, на кораблі є 530 пасажирів, з яких понад половина — російські громадяни, які заплатили тисячі долярів за подорож по Середземному морю. Корабель мав зайти у порти Греції, Італії, Еспанії і Тунісу, але, вирушивши 30-го травня з Одеси, він доплив лише до грецького порту Пірей і повернув назад.

Агентство повідомило, що судно змінило курс після того, як виникла суперечка між закордонними партнерами і державною пароплавною компанією України „Бласко" щодо фінансів. Згідно з інформацією УНІАР, теплохід змінив курс, щоб уникнути арешту за борги своєї компанії. Вимоги щодо затримки корабля висунула британська компанія „Брітіш Ойл", яка стверджує, що чорноморське пароплавство України заборгувало їй 1 млн. 650,000 дол. Загальний же борг пароплавства становить 125 млн. дол.

Корабель затримано в Піреї, але відпущено 4-го червня після втручання української амбасади. Судно потім взяло курс на Чорне море.

7-го червня теплохід відвідали консули України, Росії і Азербайджану. Вони закликали припинити бунт і домагатися справедливости в суді.

Наступного дня „Тарас Шевченко" кинув якір у болгарському порті Варна, запевнивши портові власті у тому, що стоянка буде оплачена і всі пасажири вернуться назад на корабель. 22-го червня теплохід має прибути до Одеси.

ФУТБОЛЬНИЙ ЧЕМПІОНАТ

Парсиппані, Н. Дж. — Сьогодні у Франції починаються змагання за футбольний чемпіонат світу, які проходитимуть продовж чотирьох тижнів. Змагання будуть передавані телевізією в ЗСА.

Литва не збирається забувати злочинів КГБ

Вільнюс, Литва. — Парлямент Литви розпочав переслухання проєкту про визнання КГБ колишнього СССР і його литовського відділу „злочинною організацією".

Проєкт документу подав до сейму його спікер Вітаутас Ляндсбергіс. Виступаючи з цього приводу у парляменті, він підкреслив, що „сейм зобов'язаний дати правну оцінку організації, яка здійснювала військові злочини, геноцид проти громадян Литви, окупованой Совєтським Союзом, в репресіях, терорі і політичних переслідуваннях".

Щодо колишніх працівників цієї кривавої совєтської спецслужби, які дотепер проживають на території Литви, то їх, згідно з пропозицією В. Ляндсбергіса, треба позбавити права працювати „у структурах державної влади, правоохоронних органах, в системі міністерства оборони, в банках і стратегічних господарських об'єктах".

Разом з тим законопроєкт передбачає деякі вийнятки — для тих кагебістів, „які у колишньому КГБ вели боротьбу проти справжніх кримінальних елементів, але не пізніше, ніж на другий день після 11-го березня 1990 року, коли було проголошено незалежність Литви, добровільно зрезигнували зі структур КГБ".

Помер диктатор Нігерії

Абужа, Нігерія. — Тут у понеділок, 8-го червня, з причини серцевого приступу, помер 54-річний диктатор Нігерії, ген. Сані Абача, жорстокість котрого супроти своїх опонентів, людських прав і будь-яких проявів демократії викликувала обурення в цілому світі.

Не залишивши чітко визначеного наслідника, збір найвищого військового командування, щоб запобігти можливій боротьбі за владу в цій найгустіше заселеній та нафтово багатій африканській країні, котра впродовж десятиліть є під керівництвом підкупних і жорстоких військовиків за санкцій Заходу, вибрали на його місце ген. Абдульсаляма Абубакара.

Цей швидкий вибір ще одного військовика на становище керівника країни, стає на перешкоді до встановлення демократії в Нігерії, як цього сподівалися лідери західнього світу.

У Вашінгтоні, з Білого Дому не було жодних коментарів, але Джеймс Рубін, речник Державного департаменту, передав вислови співчуття родині покійного ген, С. Абачі, знову підкреслив зобов'язання Америки пропагувати демократію в Нігерії та заохочував до „мирного переходу до цивільного, демократичного правління державою".

Ген. Сані Абача захопив владу в Нігерії та був її диктатором від 1993 року.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ДНІПРОПЕТРОВСЬКЕ ВІДВІДАЛА УЗБЕЦЬКА ДЕЛЕГАЦІЯ

ДНІПРОПЕТРОВСЬКЕ. — У Дніпропетровському з триденною візитою перебувала делегація Узбекистану на чолі з посадником Ташкенту Кизимом Туляґановим. Гості познайомилися з господарством міста, обговорили з місцевими керівниками перспективи дальшого поширення економічних та культурних зв'язків. "Між Дніпропетровським і Ташкентом поширюється співробітництво на взаємовигідних умовах", — сказав К. Туляганов під час зустрічі з журналістами.

ПІДПРИЄМСТВАМ ЗАКАРПАТТЯ НЕ ДАЮТЬ ГАЗУ

УЖГОРОД. — Закарпатська обласна адміністрація висловила стурбованість ситуацією, що склалася на газовому ринку регіону. Загальна сума заборгованостей за паливо становить 150 млн. гривень. У зв'язку з цим припинено постачання газу для понад 100 підприємств области.

ВКРАДЕНО НА МІЛЬЙОН ДОЛАРІВ

КИЇВ. — Як повідомив начальник тилу Військово-повітряних сил України генерал-майор Віктор Павленко, у Військово повітряних силах виявлено крадіжки паливномастильних матеріялів на два мільйони гривень. Дві третини цієї суми припадають на 14-й корпус, розташований на Львівщині. За словами генерала, в одній з військових частин Полтави загадково зникли 2,500 тонн керосини.

ВІДКРИТО РОДОВИЩЕ КВАРЦЕВОГО ПІСКУ

ЛЬВІВЩИНА . — В області поблизу села Великі Глибовичі геологи відкрили велике родовище кварцевого піску, який є сировиною для виробництва скла. Досі єдиним місцем в Україні, де видобули кварцевий пісок, була Харківська область.

ДРУЖИНІ П. ЛАЗАРЕНКА НЕ ПОЩАСТИЛО

КИЇВ. — Мінський районний суд Києва відмовив дружині колишнього прем'єра Тамарі Лазаренко у задоволенні скарги з приводу "незаконних дій" директора урядового будинку відпочинку "Пуща-Водиця" Володимира Скирди. Відмова мотивована "складністю" справи. Судовий процес іде за винаймленну сім'єю П. Лазаренка урядову дачу та озеро неподалік від неї. Адвокат позивача Марина Довгопол оцінила подібне формулювання як "безпрецедентне".

ПРОГНОЗУЮТЬ УСКЛАДНЕННЯ, А ПОТІМ СТАБІЛІЗАЦІЮ ФІНАНСОВОЇ СИТУАЦІЇ

КИЇВ. — Голова Державної податкової адміністрації (ДПА) України Микола Азаров на засіданні пресклюбу Асоціяції Засобів Масової Інформації України повідомив, що протягом поточного року до консолідованого бюджету надійшло 9 блн. 937млн. грн. а до державного бюджету — 5,6 млн. гривень. За його словами, у червні-липні цього року очікується ускладнення фінансової ситуації в країні, проте потім вона устабілізується. М. Азаров поінформував, що, за його даними, у грошовому обігу тіньової економіки задіяно від 11 до 12 блн. грн., легальний обіг становить 11 блн. грн. в тому числі готівка і гроші, які обслуговують облігації внутрішньої державної позики.

РОЗВИТОК ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНОЇ ГАЛУЗІ

КИЇВ. — "Від реформ, інфраструктури комунікацій, їх рівня залежить дальший розвиток нашої держави",— зазначив голова Державного комітету зв'язку України Дмитро Худолій на засіданні пресклюбу Асоціяції Засобів Масової Інформації України. Він повідомив, що в Україні працює 800 операторів телекомунікаційних мереж, на їх діяльність видано 1,200 ліцензій. Налагоджено мобільний зв'язок із 240 та поштовий — із 56 країнами світу. Впроваджується нові технології. До кінця цього року в Україні заплановано введення в дію ще 1,5 млн. телефонів: "Головний орієнтир 40-50 телефонів на 100 жителів". До 2,000 року плянується побудувати 3,700 магістралей ліній зв'язку, загальним протягом 1,200 кілометрів. Головна проблема — створення правного поля для виконання програми реструктуризації телекомунікаційної галузі. Впровадження цієї програми дозволить отримати за 3 роки 3,4 блн. дол. доходу.

ХОЧУТЬ РОЗМІНУВАТИ СТАВКУ ГІТЛЕРА "ВЕРВОЛЬФ"

ВІННИЦЯ. — Як повідомляють українські засоби масової інформації, уряд Німеччини погодився надати Україні плян розмінування ставки Гітлера" Вервольф", розташованої в селі Стрижавка на Вінниччині. Наприкінці Другої світової війни німецькі військa, відступаючи, підірвали наземну частину бункера, а підземелля замінували. Німці в обмін просять передати їм усі документи, знайдені в розкопаних приміщеннях .

ПОМЕШКАННЯ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ МОРЯКІВ

СЕВАСТОПІЛЬ. — Місто відвідала столична делегація, очолювана посадником Києва Олександром Омельченком. Члени делегації вручили ключі від квартир у новому житловому будинку по вул. Маринеска родинам офіцерів і мічманів Військово-морських сил України. Тут триває своєрідне змагання між Києвом і Москвою: хто більше збудує житла для "своєї " фльоти. Поперeду — російська столиця. А виграють від цього суперництва севастопільці.

У СВІТІ

АНАЛІТИКИ СТВЕРДЖУЮТЬ, що найбільше потерпіли в економічно-фінансовій кризі Азії ті, котрі існували на краю суспільства, вони були першими, що втратили заробіткові прибутки зі своїх чорноробочих місць. Втративши ці мінімальні прибутки, вони стали першими жертвами, просто не маючи за що купити їжі, тому починають відчувати перші подихи можливої голодової смерти. До категорії найбільш зубожілих належать також мандрівні робітники, котрі заробляли при збиранні сезонових плодів, тепер через існуючу ситуацію їх просто виганяють додому, тобто до країн з яких вони походять. Керівники доброчинних організацій побоюються, що внедовзі може бути потрібна негайна харчова і медична допомога, бо в іншому випадку можуть початися інфекційні епідемії.

У ПОНЕДІЛОК, 8-ГО ЧЕРВНЯ, Европейський союз видав заборону робити нові інвестиції у Сербії та заморозив активи Сербії за кордоном, щоб цим способом покарати Београд занепербірливі артилерійні обстріли сіл у провінції Косово. Крім того, ЕС приобіцяв „ ще іншу тактику", якщо не буде припинено цієї жорстокости. Вже заборонено експорт зброї та припинено видачу віз для югославських урядовців.

В АМЕРИЦІ

ДЛЯ АМЕРИКАНЦІВ ПОЛІСИ життєвого забезпечення впродовж багатьох поколінь були одним із важливіших аспектів родинних фінансів, так само важливими як моттеджі на хату чи ощадування на покриття університетської освіти. Одначе останнім часом, коли продовжено людський вік життя, знавці завважують, що люди почали турбуватися браком грошей, котрий забезпечив би їм старість. З уваги на це, мільйони американців зменшили свої поліси життєвого забезпечення, або зовсім його не купують, вирішивши, що це не є добре інвестування гроша. Повоєнне американське покоління, перед котрим пенсійний вік не за горами не вірить в те, що соціяльне забезпечення чи Медікер буде актуальним, як вони доживуть пенсійного віку та могтимуть з них пільг користати. Тому їхні інвестиції є спрямовані туди, де можна здобути кращі відсотки, а з тим і більш, на їх думку, забезпечену старість. Це дещо міняє дотеперішню концепцію життєвого забезпечення, яке уважалося інвестицією для нащадків і одної з двох осіб подружжя після смерти одного з партнерів. Тепер старші віком особи воліють мати добре забезпечену старість, дбаючи менше про це, що станеться після їхньої смерти.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280 Parsippany, N.J.07054
Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510. UNA Fax: (973) 292-0900
Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054
Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices
Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".
Головний редактор: Зенон Снилик
Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Кажуть, чарка допомагає... Але — кому?

Протягом останніх кільканадцяти місяців газети і журнали Америки та Европи наполегливо, як найнялися, пишуть про користь алкоголю — якщо його вживати по чарці щодня. Навіть горілки. А щодо вина, то й три склянки денно не зашкодить.

Паризький науковий журнал „Епідеміологія" оприлюднив незвичайно оптимістичні результати багаторічних дослідів, які провадив з алкоголем професор Серж Рено. Отже, його остаточний висновок є такий: три склянки вина денно зменшують рівень смертности на 30 відсотків. Цей висновок базується на вивченні організмів 34,000 французьких чоловіків середнього віку, які систематично „заглядали в пляшку". Виявилося, що алкоголь певним чином захищає судини серця, впливаючи на тромбоцити і унеможливлюючи виникнення тромбів. Крім серцевих захворювань, вино нібито допомагає боротися і з пістряком.

Ніби все ясно та зрозуміло, а щось таки змушує в цих заохочувальних аргументах сумніватися. Чомусь не хочеться відразу бігти до крамниці за „оздоровляюче-лікувальною" рідиною. Щось між рядками, всупереч радісній перспективі пити ледве не на законних підставах, залишається сумне і гнітюче. Втім, не лише між рядками, бо у тій таки згаданій статті, в самому кінці, маленькими буквочками подається ось таку засторогу: після чотирьох склянок смертність значно зростає, зокрема збільшується риск того самого пістряка і хворіб печінки.

Особливе занепокоєння викликають висновки проф. Рено, а після нього вже й багатьох інших спеціялістів, коли при цьому мати на увазі ситуацію з пиятикою на просторах колишнього Совєтського Союзу, в тому числі і в Україні. П'ють там так, що аж страх збирає. Москалі навчили і привчили пити навіть не закусуючи. П'ють всі, від старого до малого. Газети обійшов жарт на цю тему, зі жанру „чорного гумору". Знайомляться в школі два першокласники, хваляться своїми гоббі, й один каже до другого: „Курити я давно покинув, а от пити — ніяк не вдається". Горілка руйнує суспільний порядок, виробництво, економіку, а що найгірше — родину, основу нації і держави.

А ще ж на нашій пам'яті — тверезе, морально здорове українське село. На весіллях та різних гостинах довкруги стола ходив один-єдиний келішок, місткістю зо 20 грамів. Якщо „аж" три рази зупинявся навпроти гостя, то це вже вважалося особливим святом. Але навіть від одного келішка всім вистачало радости, всі мали добрий настрій. Дивувалися совєти, і „перші" і „другі", коли застали українців такими незіпсованими, релігійними і працелюбними людьми.

Щоправда, тверезість в Галичині панувала не завжди. Були часи, ледве не вся друга половина XIX сторіччя, коли наше село доходило вже до крайньої межі пияцтва і виродження. Величезних зусиль, які назавжди увійдуть в нашу національну історію, зусиль треба було докласти Українській Греко-Католицькій Церкві, щоб відвернути смертельне лихо. Дідичі і магнати, тодішня польська шляхта, користуючись „правом пропінації", тобто правом продукувати і продавати алкогольні напої, віднаймали гуральні жидам, а ті блискавично розбудовували їх і засновували по селах все нові й нові корчми. Визначний український економіст і публіцист Володимир Навроцький у своїй праці „Пиятство і пропінація" подає, що наш народ в Галичині витрачав на горілку 54 мільйони ринських річно — це коли ввесь річний дохід селян краю становив 110 мільйонів ринських. У 80-ті роки XIX сторіччя в галицьких селах діяло 23,269 корчмів, на кожну живу душу припадало 30 літрів випитої протягом року горілки. У ті ж роки в краї за алкогольні напої зліцитовано 23,237 селянських господарств, іншими словами — 60 відсотків майна наших зліцитованих селян жиди забрали задурно. Тільки сила Церкви, сила християнського духу змогла побороти те велике зло. Починаючи від послання львівського Митрополита Сембратовича „О великім достоєнстві чоловіка", Галичина вкривається мережею „братств тверезости", що діяли під гаслом „Молися, тверезися і трудися!". Можна сказати, що в тій боротьбі за тверезість і почалося національне самоусвідомлення українців. Повторити цей історичний подвиг Церкви вимагає дуже скрутний сьогоднішній день України. З огляду на цю скруту і це доленосне завдання, для зіпсованих комунізмом людей корисніше прочитати не заохочуючу до вина статтю проф. С. Рено, а вірш українського поета Степана Пушика, де є такі рядки:

...Козак гуляє, шинкарка носить,
І ллє горілочки, ллє вина,
„Не пийте, хлопці! — Вкраїна просить, —
Не пийте, хлопці, бо я одна"...

Ярослав Дашкевич,
Львів

МІЖ „КЛЕПТО" І „КСЕНОС"

Про вибори-98 в Україні писатимуть ще багато — вже з історичної перспективи. В основному це проходила боротьба за владу між клептократією (від грецького „клепто" — красти) та ксенократією (також від грецького „ксенос" — чужий). Зрозуміло, що при такій комбінації національно-патріотичні сили були відтіснені у глухий кут.

Внутрішні чинники

Якщо говорити про рівень політичної освідомлености народу, то основна маса виборців у політичному відношенні була освідомлена погано та дезорієнтована. Відповідальність за це лягає на політичні партії, що пропагували неавтентичні, підроблені, нездійсненні взагалі програми. Відповідальність лягає й на Уряд (не лише сьогоднішній, а й на уряди від моменту здобуття незалежности), що не здійснив і не довів до кінця жодної з широкорекламованих реформ не для себе, а саме для народу. Лягає й на залежні, в основному, засоби інформації, які придушили дуже слабенький потічок тої преси, тих радіо-і телеголосів, що наважувалися поширювати правду.

Уряд виявився нездатним організувати вибори на належному — гарантовано демократичному — рівні для цілого народу. Основні причини:

1) невміння і небажання розв'язувати політично-економічні проблеми;

2) небажання і невміння будувати економічну політику на дальшу перспективу;

3) закабалення народу і держави закордонними позиками, за які мають розплачуватися не олігархія та бюрократія, які з них користали, а народ.

У результаті — програма Уряду зазнала краху.

Вибори засвідчили низький рівень основної маси партійних лідерів (крім небагатьох винятків) — низький рівень їхньої політичної та економічної освіти, майже абсолютне незнання політичних наук, що стосуються виборів, виборчих прав, виборчої соціології, виборчих систем і т.д. Основна маса лідерів проявила незнання елементарної аритметики, потрібної для підрахування власних сил, об'єднаних бльоків і коаліцій, нездатність порахувати сили своїх противників.

Для правоцентристського спектру характерна цілковита фахова нерозробленість економічної програми. Її насичували популістськими і демогагічними кличами, нездійснимими при тому стані держави, в якому вона опинилася, чи до якого її довели.

Основне завдання політичної боротьби в передвиборчий період звелося до боротьби зі „своїми" в межах правоцентристського і правого крила, а не з комуністично-соціялістичними конкурентами. Бо:

1) нічого не було зроблено для засудження геноцидної та етноцидної практики комунізму, зокрема 1933 року, хоч лідери декларували утворення всенародного трибуналу для компартії та навіть розподілили ролі серед учасників майбутнього трибуналу;

2) нічого не було зроблено для розвінчення національної зради — продажу національних багатств і національних інтересів України шляхом неоколоніяльних договорів з Росією, з договорами про Чорноморську фльоту включно;

3) нічого не було зроблено для розкриття фальшивости програми сучасних так званих комуністів, що насправді борються за перетворення України на колонію Росії.

Партії правоцентристського та правого напрямків повністю (крім окремих винятків) виявили свою організаційну нездарність — небажання вчитися від історії.

Висновок суворої передвиборчої і післявиборчої дійсности може бути єдиний: нездатність до консолідації правоцентристських і правих сил довкола української національної ідеї показала, що значна частина правоцентристського і правого лідерства поставила власні амбіційні інтереси вище інтересів нації. Це дає підстави говорити про антинаціональну та антидержавну сутність такого лідерства.

Зовнішній чинник

Ми знаємо велику активність Росії щодо виборів не лише в пропагандивно-агітаційному пляні, а й у фінансовому. І хоч її видатки були великі, однак явно оплатилися, якщо йдеться про реалізацію імперіялістичних плянів Росії.

Однак дуже насторожує інше явище: неактивність Заходу. Є підстави уважати, що керівні кола Заходу переважно користуються не інформацією, а дезінформацією про Україну. Річ тут не лише у сприйманні України через російські окуляри, але і в тому, що сам Захід замовляє для себе фальшиві пресові та позапресові рапорти, з тим, щоб переконати самого себе: в Україні відбувається демократизація, а загрозу для держави становлять не комуністи-соціялісти, а націоналісти та антисеміти (зрозуміло, не російські, а лише українські).

У сфері економіки — помітне зменшення зацікавлення збоку потенційних серйозних партнерів через безвідповідальну корумпованість урядових структур, які не дотримують обіцянок навіть за великі хабарі. Так виникло антиінвестиційне наставлення до України і сприятливіше, проінвестиційне — до Росії.

Є ще два чинники незацікавлення Заходу: солідарність світових імперських сил у боротьбі проти національно-визвольних (фальшиво названих сепаратистськими) рухів і політика економічної та політичної глобалізації. Україна, мовляв, раніше чи пізніше, стане маленьким гвинтиком у глобалізаційній каруселі.

Дезінформація західної діяспори

Жертвою дезінфомації стала також українська західня діяспора, яку вже роками годують казочками, що в незалежній „демократичній" Україні якщо ще не все дуже добре, то вже цілком незабаром таки дуже добре буде. Майже абсолютна політична неактивність української західньої діяспори у зв'язку з виборами-98 пояснюється саме тим, що вмілі режисери (як з України, так і з середовища самої діяспори) зуміли приспати її пильність, вдало маніпулюючи декоративним образом довго очікуваної незалежности, на яку накинули ще й пелену фіктивної демократизації.

Невже ж вони не бачать, не читають статистичних даних, що в час „незалежности" України українська людність на рідних землях зменшилася на два мільйони осіб! Що це — не кричущий до самого неба етноцид!

Невже ж вони глухі на розпучливі оклики діячів-патріотів — про смертельну загрозу існуванню української мови, української культури, більшу русифікацію, ніж за сталінських чи брежнєвсько-сусловських часів!

Невже ж вони не бачать другої сторінки медалі „нашого" Президента, який скрізь насаджує губернаторами українофобів — ненависників української державности!

Або численні докази знущань над українськими патріотами, включаючи вже й західні землі України!

Саме такі суперечливі процеси в українському діяспорному середовищі відбилися також на ставленні діяспорних українців до виборів-98.

Без перебільшення можна сказати, що практично всюди, в усіх виборчих приміщеннях, були зловживання. Це переважно так звані „малі" зловживання, бо про „великі" вже сказали свої висновки прокуратура і Центральна Виборча Комісія. А саме: замалі приміщення, в одні руки видавали бюлетені для кількох осіб, у списках виборців були не лише „мертві душі", а й „мертві помешкання" і тому подібне. Українські вибори-98 увійшли до історії як вибори, для яких не лише додрукували нелегально виборчі бюлетені. Скандальним треба вважати жонглювання остаточними результатами виборів (довго зволікали з підрахуванням голосів виборці).

Окремий розділ епопеї творять вибори в Криму з придуманою дискримінацією татар.

Отже, так виглядає український рух до демократії.

Перспективи..

Незалежно від того, як оформляться парляментарні угруповання, можна сказати, що вибори-98 довели до цілковитого придушення, якщо не знищення, української національної ідеї на парляментарному рівні. Від нового парляменту не можна чекати нічого позитивного для зміцнення державного суверенітету, національних силових структур, для національної економіки, для української освіти, культури, науки, для національних засобів масової інформації.

В результаті можливі — з парляментарної точки зору — два варіянти для України:

1) титульне, фіктивне „незалежне королівство" — насправді залежна від Росії напівколонія;

2) колонія Росії.

Це треба усвідомлювати з цілковитою відповідальністю і без романтики.

(Закінчення на стор. 3)

Мирон Радзикевич

Затиснуті вуста...

(У 55-ту річницю творення Дивізії „Галичина")

По Львові вістка пролетіла:
„Дивізія–Галичина"!
А очі радістю сіяють,
Затиснуті вуста...

Наїзник знищив рідний край,
Рятунку нам нема,
І хмари-грози у очах,
Затиснуті вуста...

Ідуть колони юнаків,
Радіє місто Лева!
В очах — промені сонця,
Затиснуті вуста...

Москві відплату присягає
Та месника рука,
З очей метають блискавиці,
Затиснуті вуста...

Ідуть за кривди батьківщини,
Знегіднені права,
В очах і гордість, і завзяття,
Затиснуті вуста...

Лежить мій друг на Брідськім полі,
І гасне блиск в очах, —
А кров рубінами росить
Затиснуті вуста...

Прорвали пекла ланцюги,
Пристали до УПА,
І знов в очах сіріє сталь —
Затиснуті вуста...

Світлана Кузьменко

На честь моїх непризнаних святих

На стінах розпис людської уяви
Про пекло, рай і цілий ряд святих,
Які невинности ніколи не зміняли
І ті, яким простилося за гріх;

І ті, які за Бога умирали;
І ті, що люд виводили із тьми;
Що Божими устами промовляли,
Щоб люди стали кращими людьми.

І у цьому оточенні набожному
Я думаю про кожного із них,
І віддаю свою пошану кожному,
І додаю до них своїх святих.

Мої святі — не спокою причали:
У них могуть Дніпрових повновод.
Мої святі на палях умирали
За принцип, за ідею, за народ.

Мої святі лягли в сибірську землю,
Святили кров'ю соловецький сніг.
Мої святі — герої безіменні
З усіх правдиво пройдених доріг.

Мої святі — це долі Кальнишевського
Надії серед зливи безнадій.
Мої святі — із незрадливим серцем
Відважні лицарі життєпосвятних дій.

Хор голосів співає „Алилуя"
Свою хвалу приєдную до них.
І щирісно-надщирісно молюсь я
На честь моїх непризнаних святих.

Сергій Білокінь

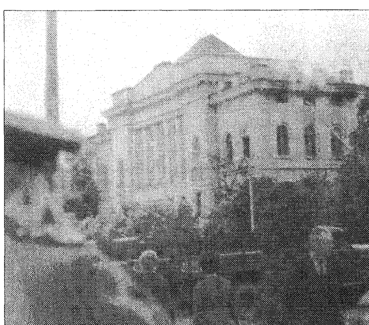
ПОЖЕЖІ КИЇВСЬКОЇ ПУБЛІЧНОЇ БІБЛІОТЕКИ 1964 ТА 1969 РОКІВ

II

Втім, якби не вона, то, можливо, ніхто б і кінців потім не знайшов. Правда, Погружальський порізав вену на нозі, втратив багато крові, наслідив на всіх поверхах, і, можливо, все одно не втік би. У приміщенні він опинився звечора, лишившись після роботи на горищі. Потім там знайшли якусь одежу, й було видно, що він ночував там не вперше. Там він спалив свого пашпорта й інші документи, бо йому обіцяли (хто?! — С. Б.) дати інші. Побачивши прибиральницю, Погружальський розгубився. Пішов у передпокій і заходився розповідати, ніби проводжав дівчину, побачив вогонь, вліз у вікно й почав гасити. Коли викликали швидку допомогу, його забрали до Жовтневої лікарні, але за кілька годин він опинився в тюремній камері.

Ходили чутки, що запалював він плівки, але це не так. Гуртові перехожих, серед яких — на алеї ботанічного саду — стояв і я особисто (це вже я додаю від себе. — С.Б.) — казав під час короткого відпочинку пожежник, що розсипано калій. Від води він загорявся. Бо що більше лляли, то більший був вогонь. Перечитуючи чотири томи слідства (розписатися йому сказали за вісім — С. Б.), Візир побачив в одному з документів, що йшли від пожежного начальства, згадку про свіфоре отруєння 14-ти осіб. Фосфор запалюється сам по собі від високої температури, у лябораторіях його видають під розписку грамами. Скільки ж треба було його на бібліотеку?! І де він стільки взяв?

Підпалено передусім відділ „Україніка", всього згоріло біля 500,000 томів. Багато чого пощастило відновити (так запевняв Візир) через велику екземплярність. Незадовго перед тим треті й дальші примірники зняли з полиць і передали до обмінно-резервного фонду. Потім їх повернули на місця за старими шифрами замість тих, що загинули. Як казав Візир, компакти у каталогах розписано лише за першим компонентом, решту ніде не відбито, і насправді фонди багатші, ніж вважається. Все ж таки тисяч 50 пропало безповоротно, при чому серед них було чимало книжок з автографами українських діячів.

Пожежа київської Публічної бібліотеки 1964 р. Фото С. Білоконя. Публікується вперше.

Коли приїхали пожежники, спершу вони не могли роздобути води. З кранів не текло. Виявилося, що вночі стався вибух під розподільною пожежною ринвою на розі вулиці Горького. Воду брали із звичайної водогінної мережі, для чого, каже Візир, відімкнули увесь район. Але я такого не пригадую, натомість ясно пам'ятаю, що проходив з одним тодішнім знайомим біля початку вулиці Горького, і жодного натовпу, жодного сліду вибуху в тому місці не спостеріг. (Знайомий, а це був Ераст Біняшевський, повторював: „Це провокація проти України!")

Величезний натовп перегородив усю Володимирську: люди стояли на проїжджій частині й обох хідниках. Тролейбуси не ходили. Всі три дні пожежі я тинявся кругом книгозбірні. В мене десь мають зберігатися сторінки з журналу „Ateneum", які я підібрав у саду на алеї, що йде до Володимирського собору. Вони літали тоді під саме небо.

У Києві перебувало на той час багато чужинців, зокрема емігрантів, що з'їхалися на Шевченківський ювілей. Їм швиденько влаштували кількаденну екскур-сію до Канева і всіх з Києва вивезли.

Дончак на той момент перебував у Середній Азії на якійсь конференції. Коли повернувся, застав листа з ленінградським штемпелем. У конверті лежала записка:

Горі, горі ясно,
Чтоби не погасло.

Отже, про подію в Ленінграді вже знали.

Яка температура була на пожарищі, можна судити з того, що внутрішня цегляна стіна, яку бачив Візир, розжеврілася до рожевого кольору й напівпрозорости. Струмінь води облити її не міг, — вона відкидала його вгору, й він моментально випаровувався.

Пожежники працювали відчайдушно. Похитуючись, зповзали із своїх драбин, що сягали горішнього поверху, відпочивали й знову лізли у вогонь. Я ясно пригадую, як одного пожежника підвели на драбині з пожежного авта до зачиненого вікна на горищі, він його розбив, і звідти шугнуло полум'я. Візир каже, втім, що від їхніх сильних протягів вогонь розгорявся ще дужче і що подекуди пожежники почали вже й розважатися: загасивши полум'я, спрямовували струмінь на полицю — книжки від удару вилітали й розліталися. Хтось випадково таку картину побачив і затопив тому ідіотові у фізіономію.

(Продовження буде)

80-ліття Українського Червоного Хреста

Протягом двадцятих років силами Червоного Хреста України були створені численні протитуберкульозні й венерологічні диспансери, станції боротьби з малярією, амбулаторії, будинки для безпритульних. За кошти товариства працювали 119 медичних, 206 профілактичних і дитячих закладів. Було відкрито 400 аптек та магазинів санітарії. Тоді ж розпочинається й міжнародна діяльність нашого Червоного Хреста, його представництва відкриваються в Німеччині, ЗСА, Японії, Франції. У республіці діяла місія відомого полярника Ф. Нансена з допомоги й відбудови господарства, забезпечення населення найпотрібнішим.

У 1925 році після створення союзного Червоного Хреста українська організація була позбавлена автономії. В умовах браку прав Український Червоний Хрест все ж записав на свій рахунок чимало корисних для знедолених людей справ.

Сьогодні Український Червоний Хрест має більш як 32 тисячі первинних осередків. Вони опікують інвалідів, самотніх людей похилого віку, дітей-сиріт, допомагають полегшити страждання потерпілих від стихійного лиха. Червоний Хрест став ініціятором ухвалення комплексної програми „Чорнобиль“, завдяки чому держава отримала з-за кордону вимірювальну диягностичну техніку, пристрої для очищення води, кошти. Сімдесят відсотків гуманістичної допомоги, що надходять до України через Червоний Хрест, має цільове призначення — для потерпілих від аварії на Чорнобильській АЕС. У 1993 році Український Червоний Хрест було прийнято до Міжнародної федерації. Підписано угоди про відкриття в Києві Регіональних делеґацій Міжнародного Комітету і Міжнародної федерації товариства Червоного Хреста та Червоного Півмісяця. Одним із напрямів діяльности Червоного Хреста став розшук людей, з'ясування долі осіб, що потерпіли від збройних конфліктів, стихійного лиха. Розглянуто вже 50,000 звернень від громадян України та понад 5,000 — з-за кордону.

Неперехідною подією стала участь нашої делеґації у роботі XI сесії Генеральної асамблеї Міжнародної федерації Червоного Хреста, що проводилася у листопаді минулого року в іспанському місті Севілья. Схвальну оцінку міжнародної громадськости отримала діяльність служби милосердя Українського Червоного Хреста, практика створення кімнат і центрів медико-соціяльної допомоги самотнім людям похилого віку, інвалідам війни та праці. Наш досвід буде вивчатись і поширюватись у світі. На Генеральній асамблеї були вирішено продовжувати подавати червонохресну допомогу жертвам Чорнобиля, сприяти створенню в Україні служби катастроф, матеріяльно зміцнювати службу милосердя.

Багатою є історія Червоного Хреста Галичини. Галицьке крайове товариство було засноване у Львові в 1899 році, воно було підпорядковане правлінню спілки австрійських товариств Червоного Хреста у Відні. У липні 1919 року у Львові утворився відділ Українського Червоного Хреста. Уповноваженим у західніх областях УНР був призначений доктор Лінниченко, головою Львівського відділу був обраний Олександер Барвінський. Львівський відділ висловлював протести проти спроб захопити все майно товариства поляками. У лютому 1922 року група діячів заснувала у Відні закордонну делеґацію Українського Червоного Хреста для Галичини та Буковини. На адресу делеґації надходили кошти для благочинних акцій від українців Америки, від Папи Римського. Як повідомив голова Львівської обласної організації Червоного Хреста Євген Мацієвський, сьогодні на Львівщині активно діє патронажна служба зі 100 медичних сестер, які щодня подають медико-соціяльну і побутову допомогу 800 самотнім людям похилого віку, інвалідам. Служба розшуку допомагає з'ясовувати долі осіб, що потерпіли від збройних конфліктів, стихійного лиха, розшукує документи для підтвердження перебування в концтаборах, на примусових роботах. Діє медико-соціяльний центр для людей, що потерпіли в роки диктаторських режимів. Створено банк речей, де проводиться збір пожертв одягу від громадян, гуманістичної допомоги та їх цільовий розподіл тим, хто потребує такої соціяльної допомоги. Діють курси молодших медичних сестер. У Львові, в багатьох містах области відкрито їдальні для малозабезпечених. За окремою програмою подається допомога хворим дітям. Лише до Люксембургу відправлено 100 хворих дітей для подання хірургічної допомоги. Акумулюються кошти для лікування важко хворих дітей за кордоном. Львівський Червоний Хрест причетний до профілактики інфекційних захворювань, щеплення бомжів. Певну допомогу можуть отримати родичі загиблих за кордоном заробітчан.

Обласна організація Червоного Хреста закликає до співпраці всіх, незалежно від національности, віросповідання, кому не байдужі проблеми майбутнього України, хто не може пройти осторонь знедоленого, немічного і беззахисного, інваліда, хворої дитини.

Мирослав Паранчак

Св. п. Н. Безкоровайна-Стецьків

Ніла Стецьків, дочка композитора Василя Безкоровайного і Стефанії Стебницької, народилася 27-го червня 1921 року в Тернополі.

Освіту здобула в гімназіях Золочева, Тернополя і Львова. Іспит зрілости зложила в 1939 році у Львові.

Вже змалку виявила зацікавлення до мистецтва, чому сприяла родинна атмосфера у домі її батьків.

Студіювала у Львівському державному університеті ім. І. Франка українську філологію, музику в музичнім інституті ім. Миколи Лисенка, а мистецьке слово в драматичній студій під проводом В. Бендерського, Блавацького і Йосипа Гірняка.

В лютому 1941 року була арештована НКВД за приналежність до Організації Українських Націоналістів, суджена у відомому львівському процесі 53-ох, та чудом врятувалася з тюрми.

Бурхливі воєнні роки не сприяли нормальному розвиткові її таланту, тому студіювала „реальні фахи”, такі як агрономію і фармацію.

На еміґрації продовжувала студії на університеті в Інсбруці в Австрії. Побіч того займалася мистецтвом, хоч і в аматорській формі. В Інсбруці, де опинилося багато наших студентів, провадила жіночий квартет „Соловки” та виступала з ним на студентських і громадських академіях.

В Австрії в місті Ляндек вступила до „Драматичних студій” Йосипа Гірняка і Олімпії Добровольської та вивчила техніку сценічного мистецтва і мистецьке слово. В 1948 році переїхала з театром Йосипа Гірняка до Міттенвальду в Баварії. Там запізнала д-ра Євгена Стецькова і в 1949 році вийшла за нього заміж.

З чоловіком виїхала в 1949 році до Америки і поселилась у місті Баффало. Тут народились діти Андрій і Рома. Тут присвятила себе сім'ї і вихованню дітей та найшла час на суспільну роботу в українській громаді міста Баффало і околиці.

Разом з подружжям Юрія і Ірини Лаврівських заложила драматичний гурток „Чайка”. Виступали з деклямаціями і в різних сценічних постановках, та на радіо в українських радіопередачах в місті Баффало. Довгі роки вчителювала в Рідній Школі. Вчила українську мову і літературу та була кілька років директором школи.

В Баффало належала до місцевого відділу Союзу Українок Америки, де часто виступала на їх імпрезах і на тих, які влаштовувала Окружна рада СУА.

В 1989 році переїхала з чоловіком на Фльориду де поселилась в місті Сарасота. Тут же зразу включилась в громадську працю місцевої української громади в Норт Порті. Найбільшу діяльність проявила в Союзі Українок.

Щоб зібрати фонди на наші добродійні цілі, наприклад на гуманітарну допомогу України чи на Український музей в Ню Йорку, св.п. Ніля разом із своїм чоловіком влаштовували вечори поезії і гумору не лиш у Норт Порті, але в різних місцевостях нашого поселення, в Баффало, в Чикаґо, в Клівленді, у Філядельфії, в Бавнд Бруку і в Гантері.

В останніх роках св. п. Ніля впорядкувала музичну спадщину свого батька, композитора Василя Безкоровайного, поробила копії його музичних творів і передала їх музичним бібліотекам у Києві, Львові і Тернополі.

Ніля дописувала до української преси, що щоденника „Свобода” і до журналу СУА „Наше життя”.

Св.п. Ніля була дуже талановита, здібна зробити щось з нічого чи влаштувати розвагову імпрезу, заложити мистецьку програму та ще й до цього взяти в ній участь, чи написати щось, як зайде потреба, нпр. інверв'ю з дебютанткою, „Маланку”, „Спомини про Львів” і т. п.

До останнього дня свого трудолюбивого життя була активною в нашій українській громаді чи то влаштовуючи репрезентативну виставку українських писанок в університетській бібліотеці міста Сарасота, чи то приготовляючи ревію „Львів колись — Львів тепер”, до якої уложила текст та дібрала музику, знайшла виконавців „артистів”.

Нагла і несподівана смерть Нілі на 77-му році життя була дуже болючим ударом на лише для її мужа і дітей, але для цілої нашої громади, яка її любила і поважала. Доказом того були величаві похорони, прощальні промови, листи і телефони з висловами співчуття та щедрі пожертви на українські добродійні цілі. 920 дол. зложено замість квітів в пам'ять Нілі Сецьків, а українські письменники, поетеси Ганна Черінь, Ярина Зоряна і поет Павло Глазовий написали поезії з присвятою Н. Стецьків.

Д-р Євген Стецьків

Нові видання

„На грані“

Перед нами чепурне 50-сторінкове нове видання — збірка оповідань і статтей Якима Вечера під назвою „На грані“, з датою 1998 року.

Упорядкування, редаґування та вступна стаття д-р Тамари Булат, а комп'ютерна ілюстративна композиція Юрія Чапленка. Як довідуємось з вступної статті, це вже третій з черги збірник автора, Якима Вечера, котрий вийшов саме напередодні його 97-річчя.

Збірник Я. Вечера поділяється на чотири розділи з наступними назвами: Нанашки, На межі, Новелєти та Статті. Як видно з поділу то поміщений в книжці матеріял є унікальним і цікавим. Про потребу таких видань авторка вступної статті правильно стверджує: „Добре, що ця праця не залишилася серед рукописів, а була задумана ним як скромний дарунок читачеві. Добре, що між ними відбудеться діялоґ. Адже все суб'єктивне і об'єктивне існує у взаємодії, а тому заслуговує на увагу і пошану, бо є виявом людського в людині“.

За інформаціями про набуття книжки треба звертатися до: George Yaremkevych, 82 Franklin Terr., Irvington, N.J. 07111.

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

СВ. П.

ВАЛЕНТИНИ ТРЕТЯК

буде відправлена Панахида в **неділю, 14-го червня 1998р.** після Служби Божої (10:00 ранку)

в церкві св. Тройці, 836 Lyons Ave., Irvington, N. J.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ нашої найдорожчої ДРУЖИНИ, МАМИ і БАБЦІ

бл. п.

ТЕОДОЗІЇ САВИЦЬКОЇ

будуть відправлені заупокійні **СВЯТІ ЛІТУРГІЇ** в середу, 17-го червня 1998 р. у церквах:

св. Володимира, Стемфорд Конн. о год. 8:30 рано;
св. Володимира, Ютика, Н.Й. о год. 9-ій рано;
св. Михаїла, Вунсакет, Ровд Айленд;
в Колеґії св. Ольги, Прудентополіс, Бразилія;
в єпископській каплиці Кир Єфрема Кривого, Куритиба, Бразилія.

Рідних, приятелів і знайомих просимо згадати покійну Теодозію у своїх молитвах.

Муж — ЗИНОВІЙ САВИЦЬКИЙ з родиною

У глибокому смутку повідомляємо членів І Куреня ім. С. і О. Тисовських і всіх пластунів, що 8-го травня 1998 р. відійшла у засвіти наша дорога подруга і довголітній член Пласту

св. п.
пл. сен.

РОМА ТУРЯНСЬКА

Ґорем прибитому мужеві і родині складаємо найщиріші співчуття.

ПРОВІД КУРЕНЯ ім.С. і О. ТИСОВСЬКИХ

Ділимося сумною вісткою з рідними і приятелями, що 6-го червня 1998 р. несподівано відійшла у вічність, проживши 91 років наша найдорожча МАМА, СЕСТРА і ТЕТА

бл. п.

ОЛЬГА з ПАСТУШЕНКІВ ВЕРЕСЮК

ПАНАХИДА відбудеться в п'ятницю, 12-го червня о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Desopo Funeral Chapel, 277 Folly Brook Blvd., Wethersfield CT.

ПОХОРОН в суботу, 13-го червня 1998 р. о год. 1-ій по пол. з церкви св. Михаїла при 135 Wethersfield Ave., Hartford CT.

Залишені в смутку:
дочка — НІНА ВЕРЕСЮК-ШУСТ з мужем НЕСТОРОМ
брат — МИРОСЛАВ ПАСТУШЕНКО з дружиною СЛАВОЮ
племінниця — АДРІЯНА ҐЕЙТ з чоловіком ФАДЕЛЕМ і доньками НАТАЛКОЮ і ЛАЙЛОЮ
племінник — БОРИС ПАСТУШЕНКО з дружиною ЛІНДОЮ
та дальша родина в ЗСА й Україні

Родина просить бажаючих жертвувати на Children of Chornobil Relief Fund і Сиріт в Україні „Orphans Aid Society“.

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ АМЕРИКИ

подає до відома

своїм членам та українській громаді

що

СВЯТКУВАННЯ 50-ЛІТТЯ ТУІА

відбудеться

в суботу, 7-го листопада 1998 р.

в приміщеннях

RAMADA HOTEL
130 Route 10 West, East Hanover, NJ.

УПРАВА ТУІА

Членам Світової Ліґи Українських Політичних В'язнів до уваги

Як відомо, Український Канадський Дослідний Документаційний Інститут в Торонто наполегливо працює від довшого часу над оформленням фільму „Українці в Другій світовій війні”. Як знаємо, завдяки цьому інститутові появився фільм „Жнива розпочу”.

Користаючи з прибуття членів СЛУПВ на 3-ій Конґрес українських політичних в'язнів в Торонто в жовтні, інститут хоче використати цю нагоду, щоб провести з колишніми політичними в'язнями нацистських концтаборів інтерв'ю, які можна згодом використати в запланованому фільмі.

Також організатори фільму просять всіх тих, які вибираються на конґрес, забрати зі собою кожний клаптик документації, що відноситься до арешту, ув'язнення, оскарження, звільнення, як також можливі світлини з кацетів тощо. Використані документи будуть повернені власникам з подякою.

Передбачається, що фільм теж охопить передачу урни тлінних останків кацету Фльоссебірґ, де згинуло біля 8,000 українських в'язнів.

Головна управа СЛУПВ заохочує своє членство, щоб віддано в цій справі послужило.

СЛУПВ

Між „клепто“...

(Закінчення зі стор. 2)

тичних ілюзій та привабливого самозаспокоєння.

Україна, згідно з Конституцією, — це президентсько-парляментарна республіка, в якій більшість елементів влади є в руках Президента й Уряду.

Україна стоїть напередодні нових виборів-99, президентських, у зв'язку зі структурою влади — ще відповідальніших від парляментарних.

Майбутні вибори, їхній результат, залежатимуть від того, наскільки лідери основних політичних сил зберігатимуть антинаціональне, антидержавне становище. Якщо нічого не зміниться в такому ставленні, та впливові українці не змудріють, то сучасні, а тим більше майбутні покоління їх прокленуть.

УКРАЇНСЬКА ТЕЛЕВІЗІЯ ПОВІДОМИЛА, що президент України Леонід Кучма у середу, 3-го червня, зустрівся з Кардиналом Анджельом Содано, державним секретарем Ватикану, котрий офіційно відвідує Україну. Обидва державні мужі під час зустрічі та розмови підкреслили „поглиблення стосунків їхніх країн“. Україна має понад 4.5 млн. католиків східнього обряду вірними Римові і 500,000 римо-католиків. Одним із завдань Кардинала А. Содано було поговорити про можливість відвідин України Папою Іваном Павлом II. Відповідаючи на це питання кореспондентові Української телевізії, Кардинал заявив, що „це є питання майбутности... Я впевнений, що Папа відвідає Україну, бо він цього бажає та повсякчасно згадує Україну в своїх молитвах“.

У НЕДІЛЮ, 7-ГО ЧЕРВНЯ, в нюйоркській залі Радіо Сити Мюзік Голл відбулося 52-ге з черги урочисте вручення тетральних нагород „Тоні“ . Нагороду найкращого актора признано Антоні ЛаПаґлія за гру в п'єсі „Вид з мосту“, нагорода найкращої акторки припала Марі Маллен за гру в п'єсі „Королева краси з Лінані“, найкращою музичною п'єсою визнано п'єсу „Лев'ячий король“, а найкращою п'єсою стала п'єса „Мистецтво“. Ще багато нагород вручено за інші акторські, режисерські, мистецькі та технічні ділянки, пов'язані з театральними сценічними постановками. Вечором урочистого вручення нагород „Тоні“ проводила відома телевізійна зірка своєї власної програми Розі О'Доннелл. Вперше організація театральних послуг „Амерікан тіятер вінг“ надала нагороди ім. Антуанетт Перрі, відомої акторки сцени, режисера та постановника, популярно називаними нагородами „Тоні“ після її смерти у 1946 році.

НА ОФІЦІЙНІ ВІДВІДИНИ до ЗСА в суботу, 6-го травня, прибув 74-річний південнокорейський президент, колишній дисидент, Кім Дай Янґ зі своєю дружиною Лі Гі Го. Перебуваючи в Ню Йорку, був на Службі Божій в римо-католицькій катедрі св. Патрика, відбув зустріч з нюйоркським Кардиналом Джаном О'Конором, допоміг у святочному відкритті нової ґалерії корейського мистецтва у Метрополітальному музеї мистецтв і був вшанований величавим бенкетом у Кліффсайд Парку, Н. Дж., де, вітаючи президента Кіма, сенатор Роберт Торрічеллі назвав його борцем демократії. У понеділок, 8-го червня, відвідав нюйоркську біржу, де запевнив закордонних вкладників, що в основному економіка Південної Кореї є стабільною.

Волиняни будують музей в Луцьку

Наближається до кінця століття грандіозних наукових досягнень і мільйонів жертв. Пам'ять зберігає всі події. Але вона селективна і з часом людям властиво забувати подробиці минулого. Нові покоління знають про них мало або зовсім не знають нічого і плутають події. Сьогодні треба донести всім людям, особливо молоді, про ту історичну правду, яка ставить перед суспільством важливі питання молоді.

В наші дні ідея національно-культурного відродження українського народу знаходить свій вияв у прагненні людей до пізнання власної історії. Історичне минуле Волині героїчне та разом з цим невідоме. Безперечно, що однією з найбільш цікавих, але, на жаль, і найбільш невідомих є військово-історична сторінка: Волинський етап польсько-української війни (Берестечко), Українська Повстанська Армія, бої під Луцьком у 1947 р. та ін., яка вивчається науковцями в Україні та за її межами. У Науково-Дослідному інституті у Віннипезі досліджуються проблеми волинського краю.

Нині на підгрунті кольоритної палітри минулого зароджуються гарні волинські традиції, які позитивно впливають на результати розбудови і реформування сучасних Збройних Сил України. І не випадково Луцький гарнізон протягом багатьох років є одним з кращих гарнізонів Збройних Сил України.

Щоб мріяти про майбутнє, потрібно знати минуле. Але тяготіння до минулого поєднується з недовір'ям до сучасних істориків. Для людей потрібен час, архівні матеріяли, музеї, книги нового мислення, щоб заново обдумати події. Люди, як квіти, які не ростуть далі, якщо за ними не доглядати.

Керуючись такими міркуваннями, військовослужбовці-волиняни, які служать у Києві, запропонували створити у Луцьку музей українського війська та військової техніки.

Вже діє організаційний комітет, створена міська громадська організація „Джерела", основною метою якої є вивчення військово-історичних подій, пошук і збереження військових пам'яток, пошук і відновлення давньої автомобільної та військової техніки часів становлення Української держави та ІІ світової війни.

Для вирішення всіх питань потрібна важка, складна, відповідальна праця: ремонт двоповерхової будівлі в центрі міста, розробка і створення для експозицій відповідного інтер'єру, розбудова стоянок і обладнання для розміщення давньої і сучасної військової техніки і озброєння тощо. Пам'ятаючи, що Бог допомагає тим, хто сам собі допомагає, ми самостійно вирішуємо безліч питань. Але враховуючи, що події повинні насвітлюватися в рамках широкого геополітичного, історичного контексту, наших сил, знань і досвіду недостатньо. Тому надзвичайно важливим є пошук фактів і правдивої інформації, носіями якої є не тільки волиняни, а й всі українці, яких доля розкидала по всіх материках і різних державах. Ми впевнені, що кожний з вас гідно проніс по тернистій стежинці свого життя мелодії рідного квітучого краю.

Формула життя відома: люди відходять, а з ними — військово-історична правда. Тому щиро просимо волинян, усіх українців: уважно загляньте до своєї пам'яті, згадайте людей і події, детально перевірте всі матеріяли і документи, допоможіть знайти військово-історичні пам'ятки.

Музей — це історична, почесна, спільна справа. З великою приємністю запрошуємо волинян, усіх українців до співпраці. Будемо щиро вдячні за допомогу. Ми чекаємо від вас також порад і пропозицій. Повірте, що без вашої допомоги не може бути успішно і якісно розбудований Волинський регіональний музей українського війська та військової техніки.

Пам'ять про події і героїв повинна бути вічна!

Наші реквізити: валютний рахунок в доларах ЗСА №2600501392221/840 комерційного банку „Волинторгінвестбанк" м. Луцьк МФО 303462; Київ: т.(38044) 5638502; Луцьк: т.(3803322)79079.

Полк. Я. Чисюк,
голова організаційного комітету

ПОВІДОМЛЕННЯ
для членів 445-го Відділу

З днем 15-го червня 1998 року обов'язки секретаря 445-го Відділу перебирає новий секретар

ГАЛИНА ПЕТРИК

Просимо членів звертатися у всіх справах членства та забезпечення в УНСоюзі і оплачувати вкладки на адресу:

Mr. Halyna Petryk
601 Hartford Ave.
Winnipeg, MB, R2V 0X5
(204) 338-6324
(204) 582-2832

Зіновій Маринець

Мій тато

Не пам'ятаю тата,
Бо я ще був малий,
Як він пішов із хати,
Не сам, його вели.
Його вели у морок,
Від роду, від синів.
Він не дожив ще й сорок...
А в полі льон синів.
Природа наче спала
Вітер дихнуть забув,
Спека аж ввечір спала —
Надворі серпень був.
Коси чекали ниви.
Ще поки розвиіло,
Він йшов в світання сиве —
Пустить коси жало.
З-за лісу місяць рогом.
Тато зорі не жде.
Змовить молитву Богу
Й в покоси хліб кладе.
Він не любив до півдня
Додивлюватись сни.
Часом розбудить й півня,
Бо в хаті, он сини!
Був мудрий, повідають,
Був добрий, скаже всяк.
Та я не пам'ятаю —
Найменший був — хлопчак.
Й не знаю, де могила?
Де він навічно ліг?
Чи очі хоч закрили?
Бо він вже сам не міг!
Не пам'ятаю тата,
Бо я ще був малий,
Як нелюди прокляті
Його на смерть вели.
І пам'ятки не маю,
Все стер життєвий млин.
Та люблю Вас, я знаю,
Бо я Ваш, тату, син.

У ЧЕТВЕР, 4-ГО ЧЕРВНЯ, п'ять держав — Британія, Франція, Китай, ЗСА і Росія звернулися до Індії та Пакістану, щоб вони припинили виробництво ядерної зброї та погодилися не випробовувати ракет з ядерними боєголовками. У заміну ці п'ять країн, які є постійними членами Ради безпеки Організації Об'єднаних Націй та кожна з них зараховується до ядерних потуг, запропонували допомогти Індії та Пакістанові зменшити існуюче напруження між цими двома країнами через непорозуміння щодо теритої Кашміру. Цих п'ять країн не можуть між собою погодитися у справі застосування економічних санкцій, але також не хочуть пропонувати чогось, що могло б виглядати як підкуплення Індії чи Пакістану.

ВАРТІСТЬ ЛЮДИНИ — ЇЇ СПРАВИ

Малий Михайлик дивував родину своїми неабиякими здібностями. Бувало батько звертається до нього з проханням: „Нумо, синку, порахуй, скільки належиться нам боргів сплатити?" І хлопчик в цю ж мить склавши кільканадцять цифр, давав вірну відповідь. А нерідко Михайлик одержував від матері завдання: „Біжи, мій соколику, до склепу та не забудь принести лишок". Не було такого випадку, щоб його обдурили. Правда, одного разу крамар вирішив, що малий не розбереться, тай не додав кілька копійок. Однак його намір був викритий.

Д-р М. Біда

А потім, ставши учнем гімназії в Раві Руській, тішив вчителів своєю кмітливістю в точних науках. Недарма школу юнак закінчив, як один з кращих гімназистів. На півдорозі Михайло не зупинився, твердо вирішив піти в науку, і в своєму намірі отримав благословення та допомогу з боку батьків.

Людина починається з дитинства. Саме в дитинстві здійснюється великий посів добра і зла. Цей, здавалось би, непомітний посів зійде через роки і від врожаю залежатиме, яка людина вступить у життя. У врожаї розібратися нескладно, важче визначити потрібне насіння.

Саме з цього і розпочалася моя бесіда з професором Михайлом Бідою. Та найперше слід зробити невеликий відступ, аби розповісти, як я запізнався з ним. Було це на початку нинішньої весни, до мене подзвонила директор відділу мистецтв Українського Національного Музею у Чикаго Ольга Мрочко-Калимон і запросила відвідати виставку, присвячену науковій діяльності видатного економіста, доктора Михайла Біди. Це прізвище я почув вперше, хоча в Чикаго мешкаю вже більше шести років і підтримую постійні контакти з українською громадою міста.

Виставка справила на мене, як і на багатьох відвідувачів музею, велике враження і тому вирішив особисто запізнатися з професором. У визначений день і час, переступивши поріг хати, подав правицю високому чоловікові з приємною посмішкою на устах. Це був сам проф. Михайло Біда.

Зручно влаштувавшись в кріслах гостинної кімнати, увішаної численними картинами та світлинами, почали бесідувати. — Ви згадали про засів добра, — задумлено, без поспіху почав мій співбесідник. — Той посів зробили мої батьки, про яких мушу сказати кілька теплих слів. Вони походять з села, розташованого неподалік від Рави Руської, що на Львівщині. Саме там я народився в 1907 році. Моя родина не належала до багатих, батько не мав закінченої освіти і дуже важко працював. Все робив для того, аби діти вийшли в люди. І цей посів, вважаю, дав непоганий врожай.

Після закінчення гімназії юнак вступив до Познанського, а згодом перевівся до Варшавського університету, де і здобув звання магістра економічних наук. Та подальшу роботу над поглибленням основ політичної економії перервала Друга світова війна. В 1939 році Михайла було мобілізовано до польської армії, яка вступила в бій з переважними силами гітлерівської Німеччини. Не довго довелося воювати М. Біді, потрапивши до полону, провів п'ять років у німецькому таборі.

Визволення з-під ярма принесли американські війська, які, переслідуючи ворога, вступили на територію Німеччини. Радощам не було кінця. Однак Михайло відмовляється повертатися на батьківщину, причини дуже переконливі: поперше, совєти вислали його батьків, а подруге, він добре знав, що його дома очікує.

В 1950 році здійснилася мрія майбутнього науковця: він приїхав до Америки, спочатку поселився у Ню Йорку, а потім переїхав до Чикаго, де мешкає і до сьогодні. Роботи за фахом дістати було неможливо, довелося піти на фабрику простим робітником. Тільки за кілька років, закінчивши спеціяльну технічну школу, дістає підвищення по службі.

У позаробочий час М. Біда займається наукою, пише статті до газет і журналів, виступає з доповідями на економічні теми. Все це справило позитивне враження на спеціялістів і його запросили на посаду професора польського університету, який саме в той час відкрився у Чикаго.

Мене захоплював той жар, з яким розповідав професор. Дивлячись на нього, я все більше і більше піддавав сумніву його справжній вік. Мені важко було повірити, що переді мною сидить людина, яка розміняла дев'ятий десяток років, очі блищать горячими вогниками, обличчя світиться від радости, що він досі творить, служить торжеству добра. Не випадок допоміг вченому стати справжньою людиною, а працелюбність і настирливість в досягненні мети.

Хтось зателефонував, і господар хати, вибачившись, пішов до іншої кімнати. Поки він розмовляв, я роздумував над тим, що є причиною захоплення професора економічною наукою? Коли він повернувся, я повторив вже вголос це питання. Не довго думаючи, пан Михайло відповів:

— Мене завжди хвилювало становище бідних людей, робітників та селян, багато з яких ледве зводили кінці з кінцями. Їх дуже часто обдурювали, не платили зароблених грошей. Чим я міг їм допомогти? Лише тим, щоб озброїти народ знаннями економіки, її основними законами. З цією метою окрім статтей видав в 1963 році в Чикаго свою першу книжку, яка називається „Основи теорії економії", і з приємністю дарую її вам.

Минуло лише три роки і на світ з'явилась нова книжка проф. Біди, яка називається „Економічна політика в модерній державі". Монографія присвячена актуальним питанням, а саме: економічній структурі країни, суспільному прибутку, грошам, торгівельній інтервенції (втручання держави в господарську діяльність грошових оборотів із-за кордону), і нарешті проблемам демпінгу (продажу за кордон товарів по цінах нижчих від вартости продукції).

У 1982 році знову же таки у Чикаго з'являється ще одна книга Михайла Біди „Політично-економічні концепції в світлі історії", яка є продовженням двох попередніх видань. В новій праці автор зазначає: деякі економісти вважають, що наука про політично-економічні концепції в сучасну пору дуже застаріла, а тому нею не варто займатися. А між тим, щоб бути добрим економістом-теоретиком чи навіть практиком необхідно обов'язково знати політично-економічні концепції, які творилися століттями від дуже давніх літ аж до сьогодні.

— Цю тезу, — пояснив професор, — я намагався якомога повніше висвітлити. Насправді, читач має можливість скласти уяву про господарський лад стародавніх країн Азії, Африки та Вавилонії, Римської імперії і Київської Русі, про початок меркантилізму в Західній Европі, про економічні концепції Адама Сміта, Давида Рікардо, про творців американської політичної економії. Не забуті автори соціялістичної концепції, а саме Карл Маркс, Фрідріх Енгельс та Владімір Ленін, чимало уваги було приділено розвиткові економічної думки в Україні.

— Цікаво було б довідатися як ви оцінюєте творців комуністичної політичної економії?

— Відповідь на це питання дається в 10 та 12 розділах моєї книги. Якщо все написане підсумувати, то слід сказати, що завданням марксистської ідеології було всіма можливими засобами повалити існуючий вільний капіталістичний лад. Домарксистські соціялісти, а головне соціял-утопісти, також хотіли домогтися цього, але при допомозі еволюції. Натомість Маркс, Енгельс та Ленін вбачали повалення капіталістичного устрою з допомогою революції. У своїх демагогічних вченнях вони обіцяли пролетаріятові рай на землі.

Не варто доводити, що з цього вийшло. Здавалось би така велика імперія, як Совєтський Союз, враз розпалася, немов картковий дім. Ця подія захитала віру в комуністичну ідею навіть у послідовників марксистської ідеології, натомість піднесла настрій, радість та надію на краще завтра у прихильників вільної капіталістичної господарської системи.

Мій співбесідник підвівся з крісла, пройшовся по кімнаті, а потім звернувся до мене:

— Якщо не заперечуєте, то давайте трохи поговоримо про Україну, мою славну вітчизну, яка, як матір у людини, одна.

— Саме про це хотів вас розпитати. Отже, уважно слухаю вас, шановний пане професоре.

— Як, напевно вам вдалося зрозуміти, все моє життя пов'язане з економічною наукою і хоча жив по другий бік Атлантику, все ж Україну не забував, уважно стежив за тим, як розвивається її народне господарство. Коли ж батьківщина стала незалежною країною, я вирішив, що мій обов'язок полягає в тому, щоб покласти свою цеглину у будівництво майбутнього України. Вже у 1992 році я надіслав молодій державі біля 500 своїх книжок на політично-економічні теми. Згодом відправив ще одну партію загальною вартістю понад 10,000 дол. Повірте, радів, як дитина, що мої твори зараз читатимуть не тільки в Конгресовій бібліотеці З'єднаних Стейтів Америки, але і в багатьох університетах та інститутах України.

— Чи можете, докторе, запропонувати свою програму піднесення економіки України, виходу країни з кризи?

— Вірніше було би сказати: міг би, однак поки ніхто не давав мені такого завдання. А між тим, вже давно настав час мати стабільну економічну програму і не кидатися з одного боку в інший. Якщо при кожній бурі змінювати напрямок шляху і плисти за вітром, то ніколи не можна буде прибути до намиченої цілі.

...Вже був пізній вечір, коли я повертався додому. Чикаго в цю пору доби мені дуже подобається, особливо озеро Мишиген, по березі якого проходить автотраса, хмаросяги, залиті різнобарвними вогнями, що красуються в центральні частині багатомільйонового міста. А в голові ще звучали слова професора Михайла Біди, сказані мені на прощання: „Життя науковця повинно завжди походити на ту річку, яка протікає перед ним. Постійно одне і теж русло, і в ньому в кожний момент свіжа вода. Ця обставина вимагає від кожного вченого не задовольнятися досягнутим, а постійно йти вперед, до нових здобутків".

Вважаю, що з цим твердженням не можно не погодитися.

Анатолій Гороховський